

**HOW TO TAKE A GOOD HISTORY?
AND
REVIEW OF SYMPTOMS OF ALL SYSTEMS**

By

DR.HOSAM MOKHTAR

SIMPLE AND PRACTICAL

THE DIAGNOSIS IN MEDICINE IS DIFFICULT IN MANY PRACTICAL SITUATIONS, SO YOU HAVE TO TRAIN YOUR MIND TO MAKE ALL POSSIBLE AND RELEVANT DIAGNOSES.

👉 TAKE YOUR TIME TO THINK THEN REQUEST THE ONLY RELEVANT INVESTIGATIONS, BECAUSE, THE COST WOULD BE HIGH.

👉 INFORM YOUR PATIENT ABOUT WHAT YOU HAVE REQUESTED AND THEIR BENEFIT IN DIAGNOSIS.

SPEAK TO YOUR PATIENT IN SIMPLE WORDS THAT MATCH HIS MIND AND HIS BACKGROUND AS WELL. IT IS AN ART THAT WILL BE GAINED BY THE TIME.

👉 BE CONFIDENT ABOUT YOUR DECISION.

IF THE CASE NEEDS ANOTHER SPECIALITY OR SUBSPECIALTY, DON'T HESITATE TO REFER YOUR CASE FOR OPINION.

👉 BE HONEST TO YOUR PATIENT, NOT ONLY FOR YOUR MEDICOLEGAL RESPONSIBILITY, BUT ALSO, BECAUSE YOU WILL BE ASKED ABOUT HIM IN FRONT OF GOD 🙏

GOD BLESS YOU, ALL DOCTORS

HOW TO TAKE A GOOD HISTORY?

شرح مفصل للتاريخ المرضى بكل اجزائه

❖ INTRODUCTION

The most essential part of your work and assessment is to take a good history because; all the next steps are based on it

Including

- ➔ PHYSICAL EXAMINATION
- ➔ DIAGNOSTIC WORK UP
- ➔ DIFFERENTIAL DIAGNOSIS
- ➔ TREATMENT

❖ PRESENT HISTORY

❖ خطوة رقم (1)

- مطلوب من حضرتك انك تسأل المريض على الشكوى الرئيسيه اللي خلته بييجى المستشفى / العياده

مثال

Shortness of breath

Chest pain

LL swelling

- ما تسبش المريض يقولك تشخيص او انا حاسس ان السكر على او الضغط او الكبد و و و و ،،

- فهمه انك بتسأل هو حس بايه بالضبط اول ما تعب او بيشتكى من ايه ؟

- ولو اشتكى من اكثر من شكوى ،، اسأله على اكثر حاجه تاعباه فيهم عشان تقدر تعمل scheme ،، وكده كده هترجع لباقي الشكاوات فى سياق الهستورى.

هتعمل

Analysis of the main complaint

- * Onset (pattern of onset)
- * Duration
- * First time or not
- * If attacks (frequency, duration of each attack (description of attack)
- * Course (progressive, regressive, stationary)
- * What increase ↑, what decrease ↓
- * Association (ask about all symptoms of the same system related to the main complaint/symptom.

وبعدين نعلق على كل item

▶ Onset:

هتسأل المريض هل الشكوى دى بدأت فجأة وانت كنت كويس قبلها----- < sudden

ولا بدأت بقالها ساعات او يوم او كام يوم بس مش فجأة----- < acute

ولا بدأت بقالها اسابيع او شهور وبالتدريج----- < gradual

2 weeks - 1 month ----- > Subacute

Months ----- > chronic

▶ Duration:

بدأت بقالها اد ايه بالضبط؟ ساعات،، ايام،، شهور،، سنين!!

▶ First time or not?

دى اول مره تجيلك ولا جاتلك قبل كده ولو جت قبل كده،، اعملها analysis برضه

▶ If attacks:

(Frequency, duration of each attack, description of attacks)

ودى عشان تسأل المريض عنها تقوله الشكوى دى بتروح وتيجى ولا من ساعة ما بدأت مستمره،،

لو بتروح وتيجى تبقى attacks or episodes

ساعتها اسأله زمن كل نوبه اد ايه؟ بتيجى ازاي وبتنتهى ازاي؟ بتبدأ فجأة وبتنتهى فجأة ولا لا؟

اللى بيحصل بالضبط اثناء النوبه دى؟

✨ مثال مشهور لل attacks

مريض ببشتكى من ان ضربات قلبه سريعه *palpitation*

هأسأله واقوله ،، هيا بتفضل سريعه طول الوقت من ساعة ما بدأت ولا بتروح وتيجى ،، لو قالك بتروح وتيجى ،، اسأله بتبدأ فجأه وبنتهى فجأة ولا لأ ؟ وبعدين اسأله بتحس بايه بالضبط ساعة النوبه ؟

ممکن يوصفك ان معاها الم فى الصدر معاها او نهجان او دوخه وبيغمى عليه وهكذا.

✨ مثال اخر لل attacks**(Syncope attacks & seizures)**

فى النوبات دى ،، لو المريض conscious ، هتأخذ منه الهستورى ويكون موجود معاها حد حضر النوبات دى لانه اثناء النوبه المريض بيفقد الوعى وما يقدرش يوصف ايه اللي حصله ،،

ولو المريض unconscious ،، بتأخذ هستورى من اللي حضر النوبات دى (حد كان موجود ساعة حدوث النوبه)

بتسأل ايه اللي حصل قبل النوبه مباشرة (للمريض)

وبتسأل اللي حضر وشاف النوبه ،، ايه الى شوفته على المريض ويوصفها لك ،، وغالبا بتسأل عن

ال urine incontinence و ال bitten tongue ،، وحدث تشنجات واضحه فى صورته حركات عنيفه وسريعه فى كل عضلات الجسم ولا جزء معين من الجسم هو اللي اتشنج ؟ ،،

هتسأل كمان عن لون وش المريض فى الثوانى الاولى من النوبه وقبل النوبه مباشرة . وهتسأل ايه اللي حصل بعد النوبه .

📺 Course:

وده مقصود بيه ،، ان الشكوى

- بتزيد فى حدتها مع الوقت ودى بنسميها <----- Progressive

- او ثابتة فى حدتها من ساعة ما بدأت ،، ودى بنسميها <----- Stationary

- او بتقل فى حدتها من ساعة ما بدأت ودى بنسميها <----- Regressive

📺 What increase?

الشكوى بتزيد بايه ؟ والافضل تسأل بتزيد بحاجات معينه حسب نوع الشكوى.

📺 What decrease?

الشكوى بتقل بايه ؟ والافضل تسأل بتقل بحاجات معينه حسب نوع الشكوى.

✨ مثال : مريض ببشتكى من الم فى الصدر ،، هأسأله بيزيد مع النفس ولا لا ،، بيزيد مع المجهود ويقل مع الراحة ولا لا

✨ مثال آخر : مريض ببشتكى من الم فى اعلى البطن ،، هأسأله الالم ده او الوجع ده بيزيد مع الاكل ولا بيخف.

Association:

(Ask about all symptoms of the same system related to the main complaint/symptom.)

يعنى باسأل عن كل الاعراض التانيه اللي تخص نفس ال system اللي هو مفترض انه ليه علاقه بالشكوى الرئيسييه .

لازم ولايد اسأل عن الاعراض اللي باقيه من نفس ال system ،، سواء المريض بيشتكى منها من تلقاء نفسه (بمعنى انه بيشتكى من اكثر من شكوى من الاول او لآ) .

وعشان نسأل عن بقية ال symptoms ،، لازم نعرف كل ال symptoms الخاصه بكل system

مثال: Analysis of main complaint

55 years old man complains of sudden onset of shortness of breath (**Pattern of onset**) that has started 3 hours ago (**Duration**), the dyspnea increases progressively (**Course**), it was the first attack (**First attack or not**).

It increases when he walks. (**What increase?**) but not relieved by rest

It is associated with chest pain that is stitching in nature and located mainly in the right side, also it is associated with coughing of blood (**Association with symptoms related to chest**)

He denied phlegm production (البغم), he denied noisy breathing and Wheezes. He denied bluish discoloration of his face & lips. He denied previous loud snoring during sleep.

لما سألت عن بقية ال (**Chest symptoms**)، لقيتها مش موجوده ،، فذكرت انها مش موجوده (لازم تسأل ولو مش موجوده تقول انها مش موجوده عشان توصل للتشخيص الدقيق)

He denied palpitation, he denied dyspnea on lying flat and he sleeps on one pillow (**No Orthopnea**), he denied sudden dyspnea that awakening him from sleep at night (**No PND**), he denied previous attacks of fainting (**No Syncope**)

There was swelling in right leg that developed over the last 2 Weeks (**Unilateral Swelling**)

ملحوظه انا سألت كمان عن ال (**Cardiac symptoms**) لان ال dyspnea ممكن تكون اما chest cause او cardiac cause فى اغلب الحالات ،، كل الاعراض طلعت مش موجوده ما عدا unilateral leg swelling ،،

كده غالبا التشخيص بقى واضح جدااa

Pulmonary embolism on top of DVT

فى المثال ده مجرد ال analysis الصحيح بس من غير نكمل بقية عناصر الهستورى وصلنا للتشخيص ،، وده موجود فى بعض الحالات مش كلها.

ملحوظه ثانيه : الصح انى اسأل عن ----->

ال **review of other systems** كامله بسرعه ولما الاقى حاجه positive باسجلها عندى

وبقدر الامكان أحاول أعملها analysis إن أمكن عشان أقدر اربط الداتا ببعضها عشان توصلنى للتشخيص او ال DD اذا كان سياق الحاله فيه احتمالات مش احتمال واحد،،

كل ال **review of other systems** هانقولها بعدين ،،، وكم ان كل ال symptoms التابعه لكل system

لو ماكنش عندى وقت او الوقت مش مساعدنى ،، بعد ال analysis الرئيسى ،، باقوم سائل المريض بتشتكى من اى حاجه ثانيه غير اللى سألنا عليها ؟ غالبا لو فيه حاجه هيقول . بس الصحيح علميا ان طالما عندى وقت اعمل review لكل ال systems

وأخيرا،، لو ما عنديش وقت اسأل على كل ال **review of other system** اسأل عن ال general symptoms لانها بتكون مفتاح لتشخيص حالات كثير ،، بالذات الحالات الغير واضحه والصعبه وال. multi-system

General symptoms ⇄

1. Fever ؟ بتسخن؟
2. Night sweating ؟ بتعرق بالليل عرق جامد؟
3. Bumps & lumps ؟ فى كلاكيع فى جسمك؟
4. Oral & genital sores ؟ فى قرح فى الفم او الاعضاء التناسلية؟
5. Redness of eyes ؟ عينيك بتحمر؟
6. Dry eyes, dry mouth ؟ فى جفاف فى العين وريقك بينشف؟
7. Skin changes/Skin rash /purpura
فى طفح جلدى او بقع فى جسمك او تغير فى لون الجلد؟ واللون بدأ ازاي ،، ولو طفح جلدى بدأ شكله ايه؟
8. Joint pain/back pain ؟ فى وجع فى المفاصل او الم فى الظهر؟
9. Myalgia ؟ فى الم فى عضلات جسمك؟
10. Muscle weakness ؟ فى اى ضعف فى عضلات جسمك او اطرافك؟
11. Fatigue ؟ بتحس انك هبطان ومش قادر تعمل حاجه؟
12. Any weather preference
بتفضل الصيف اكثر (يعنى مش قادر تستحمل البرد) ولا بتفضل الشتاء اكثر (يعنى مش قادر تستحمل الحر)
13. Urination problem ؟ فى مشاكل فى البول ايا كانت؟
14. Any loose motions or hard motions
فى امساك والبراز ناشف وصعب الاخراج او بتحرق؟ أوفى اسهال والبراز سايل وتكمل اسئلة الاسهال (analysis)
15. Weight /appetite ؟ وزنك بيخس او بيزيد؟ وبتسأل عن الشهيه فى الحالتين

ای symptom عبارہ عن (ألم PAIN) نظام ال analysis بتاعها مختلف ،، بنستخدم لها قاعدة سقراط

SOCRATES Rule

1) **S: SITE** ؟ مكان الالم فين بالظبط ؟

Ex: abdominal pain could be

Epigastria, or right hypochondriac, or right lumbar, or right iliac, or suprapubic, or left iliac, or left lumbar, or left hypochondrial, or periumbilical.

2) **Q: ONSET** ؟ وبدأ من امتى ؟

Sudden: seconds /minutes ثوان ، ودقايق

Acute: فى ساعات وايام

Chronic: اسابيع وشهور وسنين

3) **C: CHARACTER** ؟ ايه طبيعة الالم ده ؟

▫ Stitching

هل هو احساس بالغز او الوخز او ابر زى pleurisy

▫ Burning

حرقان like heart burn

▫ Compressing or squeezing

احساس ان فى حاجه طابقه زى حالات ال chest pain بتاع ال ischemia

▫ Colicky (abdominal pain)

هل هو مغص زى IBS

▫ Dull aching

ألم نقح شديد زى renal colic

4) **R: RADIATION** ؟ الوجع ده او الالم ده مسمع فين ؟

Ex: chest pain referred to left shoulder /arm like ischemic chest pain

Right hypochondrial pain referred to right shoulder like biliary colic

5) **A: ASSOCIATION & Alleviating factors** ؟ الوجود ده او الالم ده مصاحب بايه ؟

Ex: Vomiting + diarrhea in case of abdominal pain of gastroenteritis

Ex: Frequent micturition in case of renal colic

Ex: Photophobia in case of migraine headache

A: ALLEVIATING FACTORS ايه اللي بيخففه ؟

Ex: Chest pain relieved by rest like ischemic pain

6) **T: TIMING:** ؟ بدا امتى وهو فى صورة نوبات ولا لا ؟ وزمنها اد ايه ؟

7) **E: EXACERBATING FACTORS** ؟ ايه اللي بيزود الالم ؟

Ex: Chest pain increases with exertion like ischemic pain

Ex: Epigastria pain increases with eating like gastritis/gastric ulcer

PAIN symptoms include Headache, Neck pain/shoulder pain, hand/arm pain /chest pain/abdominal pain/back pain /leg pain etc. . . .

8) **S: SEVERITY:** ؟ شدته اد ايه ؟

يعنى لو الالم ده درجة شدته من ١٠ تديله كام من ١٠ ،، ودى حاجه subjective تختلف من شخص للتانى وتختلف حسب ثقافة المريض.

SOCRATES مثال ل

60 years old man complains of diffuse chest pain (*Site*)

which started over 5 hours (*Onset : acute*) the pain is compressing in nature (*character*), it is radiated to left arm and jaw (*radiation*) It is not relieved by rest (*Alleviation*). It is associated with sweating, vomiting (*Association*), it is increased by exertion (*Exacerbating Factor*). It is severe about 8/10(*Severity*)

نلاحظ ان احنا من خلال قاعدة Socrates فى المثال دى تقريبا وصلنا للتشخيص

Acute coronary syndrome (NSTE ACS or STEMI)

بس طبعا محتاجين نتأكد برسم القلب والانزيمات لو احتاجناها .

طبعا حالات تانيه الموضوع بيبقى غامض وعاوز تفاصيل تانيه زى ما هنشوف بعد كده

خطوة رقم (٣)

Review of other systems

ودی هانتکلم علیها بعد کده بالتفصیل

وها نعرف ازای نسال عن اعراض کل system بطریقه صحیحه و professional

خطوة رقم (٤)

Symptoms of DD (difficult for junior doctors)

ودی باحط احتمالات التشخیص ،، ٣ امراض مثلا شاکک فیهم من خلال الداتا اللى جمعتهم من الخطوات السابقه ،، وبعدين اسأل عن اعراض کل مرض مع بعض کمجموعه ،،

واصعب حاجه هو انى لازم تكون معلوماتی عالیه جدا ،، وخیراتی کبیره عشان اقدر احط DD واسأل عن اعراض کل احتمال باحترافیه ،، والدکاتره الصغیرین مش مطالبین بکده ،، ده غالباً شغل الاخصائى او الاستشارى.

❖ PAST HISTORY

- ▶ Diseases
- ▶ Hospitalizations/Admission
- ▶ Operations
- ▶ Blood transfusion

أولاً : Diseases

بنسأل على الامراض المزمنة اللي المريض بيتعالج منها ،،

طبعا دايما بنسأل على اشهر مرضين السكر والضغط ،، وكمان بنسأل سؤال عام هل المريض كان او مازال بيتعالج من مرض في القلب -الصدر -الكبد - الكلى - المخ

ولو كان ال present history بيدل على system معين زي الانيميا ،، نقص الصفائح ، ... الخ

باسال المريض انت اتعالجت قبل كده من مرض من امراض الدم ،، ربما يكون متشخص قبل كده ،، وجاي لنقل الدم

طيب لو طلع في مرض مزمن باسأل اتشخص بقاله كام سنه وبيأخذ له علاج ولا لأ والمرض ده أعراضه متظبطه ولا لأ

وبيأخذ العلاج بانتظام ولا لا واسأل عن مضاعفات المرض إن أمكن (ربما بيجي المريض بواحد منهم 🙌 (مهم جدااا جدااا))

مثال :

The patient has diabetes since 25 years; He is commenced on insulin Mixtard; 30 units before breakfast & 15 units before dinner. He is not compliant on insulin (مش بياخده بانتظام)

He developed retinopathy for which he underwent laser photo coagulation

He did HbA1C once since 5 years and was high

(عمل عملية ليزر في الشبكية نتيجة مضاعفات السكر) اقوم سائل ع بقية المضاعفات زي قصور الشريان التاجي ، جلطات

المخ ، التهاب الاعصاب الطرفيه الخ واسأل كمان عن نوبات انخفاض السكر hypoglycemia

والمريض مش مضبوط سكره ومش بيعمل سكر تراكمي بانتظام.

ثانياً : Hospitalizations /Admissions

هل اتحجرت قبل كده في المستشفى وسبب الحجز كان ايه ؟ واتعملك ايه ؟

Ex: The patient was admitted 2 years ago as he developed DKA.

ثالثاً: Operations /Interventions

هل عملت عمليات قبل كده ؟

Ex: Patient had underwent 3 previous upper GIT endoscopies for upper GIT bleeding, EGD revealed OV with band ligations.

رابعاً: Blood Transfusions

نقلت دم قبل كده ؟

مثال: واحد نقل دم نتيجة انيميا ،، ممكن تفيدنى

Ex: Chronic hemolytic anemia, bleeding etc.

❖ DRUG & ALLERGY HISTORY

بعض الناس بيحطوه مع ال past history

طبعا لو بياخد دوا لمرض مزمن باعرفه من ال past

← وهاسأل عن اسماء الادويه وجرعاتها واعراضها الجانبيه : قد تكون شكوى المريض احد اعراض الدواء الحائبيه

Ex: palpitation in patient who takes Theophylline for COPD

Ex: dyspnea & Wheezes in asthmatic patient who takes Inderal for migraine

← باسأل عن اى ادويه تانيه المريض بياخدها ايا كانت وما انساش المخدرات سواء اقراص او حقن (مهم جداااا)

Ex: Fever in IV drug abuse

---- >HIV or infective endocarditis and other DD

← باسأل هل عندك حساسيه من اى دواء واسمه ايه

ممكن تفيدنى فى التشخيص وكمان هتخلينى اتفادى انى اكتبله الدوا دا تانى يعمله حساسيه زى المسكنات والمضادات الحيويه.

❖ FAMILY HISTORY

لو مشتبه في مرض وراثي معين من خلال الداتا اللي جمعتها فوق ،، بأسأل عليه بالاسم

Ex: Autosomal Dominant polycystic kidney disease (ADPKD)

Ex: HOCM (hypertrophic obstructive cardiomyopathy)

وبرضه بأسأل عن اي مرض وراثي في العيله ؟

وكمان بأسأل عن التاريخ المرضي في العيله للامراض الشهيره اللي فيها عامل وراثي زي السكر، الضغط ، الشريان التاجي وهكذا.

❖ MENSTRUAL & GYNECOLOGICAL HISTORY in females

مهم جدا جدا

Menses (period)

بأسأل الدورة بدأت امتي في سن كام ؟ وبتيجي كل كام يوم وبتقعد كام يوم ؟ وهيا شديده ولا لا ؟

ولو هيا متوقفه بأسأل عن ميعاد توقفها وسببه ولا هيا ما جتش اصلا

Pregnancy /lactation

بأسأل في حمل حاليا او رضاعه ؟ ولو مفيش

بأسأل عن الحمل حصل قبل كده ولا لا ؟ ،، كام مره ، كان فيه مشاكل او مضاعفات ولا لا ؟

Abortions

بأسأل حصل اجهاض او تسقيط ولا لا ؟

Abortion could be a clue for DX of anti- phospholipid syndrome ± SLE

Puerperium فتره النفاس

Ex: Fever---> puerperal sepsis

Cerebral venous thrombosis

Pills

انتى بتاخدي حبوب منع الحمل ولا لا ، ليها اهميه في حالات كثير منها حالات الجلطات

DVT, Cerebral venous thrombosis

▶ Summary:

4 P (Period, pregnancy, puerperium, pills) + abortion

◆ SOCIAL HISTORY

Marital status

انت متجوز ولا لا ؟ عندك اولاد ولا لا ؟ ولو مفيش خلفه بأسال عن السبب

Infertility could be a clue for DX in some cases like Kartagner's syndrome, Klinefelter's syndrome.

Job

بتشتغل ايه ؟

Some jobs are related to specific disease

Ex: Leptospirosis & brucellosis in farmers & veterinarians

Ex: Interstitial lung disease in Workers in miners e.g. pneumoconiosis

Habits (فى غاية الاهمية)

بأسال عن

▶ Smoking:

بتدخن ولا لا ؟ كام علبه فى اليوم لمدة كام سنه

وباحسب ال pack/year index اشوفه significant ولا لا

** Smoking is a major risk factor for many diseases

- COPD
- Bronchogenic carcinoma
- CAD
- Stroke etc.

▶ Alcohol

بتشرب كحوليات ؟

كميتها اد ايه فى اليوم ؟ طبعا الموضوع ده مهم ولكن اهميته اكثر فى الشعوب الغربيه.

❖ SEXUAL HISTORY

مش بنسأل عنه بطريقه روتينيه لأن الموضوع ده ليه خصوصيه ،، لكن بنسأله لو سياق الهستورى يشتبه مرض بينتقل عن طريق الجنس زى HIV , gonorrhea

او فيه genital ulcers

← بأسأل عن ←

Extra-marital relationships

Sexual relationships فى المتزوجين

Type of sex فى غير المتزوجين

Heterosexual مع الجنس الاخر

Homosexual ولا مع نفس الجنس (الشذوذ)

Ex: Male Homosexuals are prone to HIV

← بأسأل عن ال safe sex زى استخدام ال condoms .

← بأسأل كمان عن القدره الجنسيه والانتصاب

Ex: Erectile dysfunction in males

ليه اهميه فى بعض الامراض زى السكر

❖ TRAVEL HISTORY

مش بيتسأل كروتين ولكن فى حالات ال FUO ده سؤال مهم جدااا

سافرت بره مصر قريب وايه البلد اللى روحتها ،، كل بلد فيها امراض متوطنه خاصه بيها زى

Ex: -Malaria, Viral hemorrhagic fever and Dengue fever

كمان فى حالة ال TB

Ex: TB is more common in Asia (India)

Ex: HIV: Africa & Western Societies via sexual relationships

حالات ال Chronic diarrhea عشان ال Tropical Sprue

REVIEW OF SYMPTOMS OF ALL SYSTEMS

ازای تسأل عن اعراض كل system بطريقة صحيحة وشامله

❖ CNS symptoms

1) Headache :

بتحس بصداع ولو عنده ،، بنكمل بقية الوصف بتاعه بقاعدة

SOCRATES

2) Loss of consciousness

حد لاحظ انك غبت عن الوعي او دخلت في غيبوبه ،، وممكن تسأل ال relatives علي ال symptom دى

3) Convulsions

حصل تشنجات (حركات سريعة وعنيفه في عضلات جسمك) كل عضلات جسمك تقريبا ولا جزء معين في الايد او الرجل او الوش (عشان تميز دى

Generalized or focal (partial)

طبعا المريض هيكون غالبا unconscious اثناء التشنجات ،،

فالسؤال ده هنسأله لل relative اللي كان حاضر وشاف المريض وهو بيتشنج.

► Eye:

4) Blurring of vision زغله في العين

5) Diminution of vision

بتشتكى من ضعف في البصر في العينين او عين واحدة

-----> Optic nerve, retina

6) Pain in the eyes بتحس بالم في العين؟

7) Double vision (3, 4, 6 CN) بتشوف الصورة اتنين؟

8) Drooping of upper eye lid جفن عينك بيسقط؟

سؤال عن ال ptosis

وده سؤال مهم في حالات ال myasthenia ،، وال oculomotor palsy وهكذا الخ.

9) Loss of color vision بتميز الالوان كويس ولا لا؟

(نادرا ما بنستخدم ال symptom دى فى شغلنا فى المستشفى.)

Ex: Loss of color vision e.g. in Optic neuritis.

10) Loss of night vision بتشوف كويس بالليل ولا لا ؟

(نادرا ما نستخدم ال symptom دى فى شغلنا فى المستشفى)

Ex: Loss of night vision e.g. in Retinitis pigmentosa

►Face:**11) Drooping or deviation of the mouth angle (facial nerve)** بفق اتعوج ولا لأ؟**12) Tingling or numbness (Trigeminal)****13) Pain in your face**

فى تنميل وخدلان فى وشك ولا لأ ومكانه فين ؟

فى ألم فى وشك ولا لأ ومكانه فين ؟

►Ear: (8th Cranial nerve)**14) Decrease or loss of hearing**

فى ضعف ف السمع أو ما بتسمعش خالص

(ممكن نسأل المرافق ،، لانه مش هيسمع السؤال الا لو كان مركب سماعه فى ودنه)

15) Sense of rotation (vertigo)

حاسس ان الدنيا بتلف بيك (دوار) يطلق عليها داخ برضه

16) Sense of unsteadiness /dizziness

حاسس انك مش موزون او داخ ؟

ملحوظه يجب التفريق بين vertigo & dizziness

►Mouth & pharynx (bulbar symptoms) CN 9, 10, 12:**17) Difficulty of swallowing** فى صعوبه فى البلع؟**18) Chocking** بتشرق مع البلع؟

19) Hoarseness of voice (10th CN)

صوتك اثنغير او اتنبج؟

20) Dysarthria / slurred speech (12th CN)**21) Aphasia /dysphasia (speech areas)**

لسانك تقل (ليه وللمرافقين) بتأكد منها لما تلاقى الكلام مفهوم واللسان هو اللى تقيل

فى صعوبه فى الكلام والكلام غير مفسر بس المريض واضح انه فاهمك وبيتواصل بالحركه وبيطيع الاوامر

----> Expressive aphasia

الكلام مفسر ،، بس غير مترابط والمريض واضح انه مش فاهمك

-----> Receptive aphasia

►Limbs**22) Weakness in limb**

غالبا دى الشكوى الرئيسيه فى حالات ال (stroke)

السؤال : هل حصل ضعف او تقل او مش قادر تحرك ايدك او رجلك ؟ وبعدين لو قال اه ،،،

اساله هل الضعف او التقل واخذ ايدك ورجلك فى ناحيه واحده يعنى

Right side weakness OR Left side weakness

---> Hemiparesis or hemiplegia

ولا الضعف واخذ ذراع واحد او رجل واحده

---> Monoparesis

ولا الضعف والتقل واخذ الرجلين

----> Paraparesis or paraplegia

ولا الضعف والتقل واخذ الذراعين والرجلين

----> Quadriparesis or quadriplegia

23) Tingling & numbness /Pain in limb

هل فيه تنميل وخذلان فى دراعك او رجلك ، لو قال اه ،، تسأله
 ← هل التنميل والخذلان او الالم واخذ ايد ورجل فى نفسك الناحيه

Right sided parasthesia/pain

or left side parasthesia/pain

-----> hemi-hypothesia or hemi-anesthesia

← ولا التنميل والخذلان والالم ده واخذ كف الايديين ومشط الرجلين مكان ما تلبس الجوانتى فى ايديك والشراب فى رجلك ؟

----> Glove & stock hyposthesia

---> Sensory peripheral neuropathy

← ولا الالم والتنميل والشكشكه واخده حته صغيره معينه من جسمك

زى lateral 3 fingers of the hand

زى ما بيحصل فى حالات ال carpal tunnel syndrome ،،

طبعاً فى امثله كثير ،، لا يتسع المقام لذكرها

← ولا مش حاسس خالص برجليك

----> Sensory level

فى حالات spinal cord lesions

24) Abnormal movements in limbs

Like

Tremors: هل بيحصل رعشه فى ايديك او رجلك

Dystonia: هل بيحصل تقلصات فى عضلات جزء معين فى جسمك ؟

Chorea: هل بيحصل حركات لا اراديه تشبه الرقص ؟

►Sphincters

25) Urine incontinence هل بنتحكم فى البول ولا لا ؟

*****

❖ CVS symptoms

1) Chest pain

هل حاسس بالم فى صدرك او حاسس ان صدرك طابق عليك ولا لا ،،

ونكمل بقية الوصف حسب قاعدة SOCRATES

2) Shortness of breath (dyspnea)

هل حاسس بضيق فى التنفس او كرشة نفس او نهجان ولا لا

3) Dyspnea on lying flat /nocturnal dyspnea

بتنام على كام مخده ؟ لو اكثر من واحده ،، احتمال تكون orthopnea اسأله بعدها ع طول ،

لو نمت على مخده واحده او من غير مخدات ،، يجيلك ضيق فى التنفس

وما تستحملش ولا لأ (sure orthopnea)

بيجيلك نوبات كرشه نفس مفاجئه وانت نايم بتصحيك من النوم وانت نايم على ظهرك وتخف بعد ما تقوم ولا لأ

---->Paroxysmal nocturnal dyspnea (PND)

4) Awareness of heart beat (palpitation)

هل حاسس ان ضربات قلبك سريعه ولا لا ،،

منتظمه ولا غير منتظمه

وتكمل بقية الوصف بتاع ال attacks

5) Fainting (Syncopal attacks)

بيجيلك نوبات اغماء ولا لا ،، مع تكلمة وصف ال attack

6) Ankle & leg swelling

فى ورم فى رجليك ولا لا..

لو فى الناحيتين ---- < Bilateral LL edema

لو ناحية واحدة ---- < Unilateral Leg swelling

ليها اكثر من سبب اهمهم ال DVT

*****

❖ Chest Symptoms

(1) Cough

هل فى كحه ولا لا ؟ وتكمل وصفها

(2) Expectoration

هل الكحه مصحوبه ببلغم ولا لا

لو معاها بلغم تبقى

---> Productive cough

لو مش معاها تبقى

---> Dry cough

بعد كده باسأل عن لون البلغم

White

ولا Yellowish mucoid (mucopurulent)

ولا Greenish sputum

بعد كده باسأل عن كمية البلغم

لو Copious amount of purulent sputum

يعنى كمية البلغم كبيرة .... غالبا هتكون نتيجة

Suppurative lung diseases

E.g.: Bronchiectasis, lung abscess

(3) Coughing of blood (hemoptysis)

هل الكحه مصحوبه بدم ؟

السؤال التانى:

هل هو دم صافى Frank hemoptysis ----->

ولا كحه ببلغم معرق بدم

---> Blood tinged sputum

(4) Shortness of breath (dyspnea)

هل فى ضيق فى التنفس او كرشة نفس مع... analysis
دى حاجه مشتركه بين chest و ال cardiology

(5) Chest pain

الم فى الصدر ،، برضه مشترك بين ال cardio و ال chest

(6) Bluish discoloration of face & lips (cyanosis)

هل وشك وشفافيك بتزرق ؟ وممكن نسأله لل relative

ده سؤال مهم عشان

ال respiratory failure

كمان مشترك مع القلب فى حالة

Cyanotic heart disease like:

Fallot's tetralogy

Eisenmenger's Syndrome

(7) Loud snoring & cessation of breath

هل المريض ببشخر بصوت عالى وهو نايم ونفسه يقف فتره ويرجع يشتغل تانى

عشان --> Obstructive Sleep Apnea

*****

❖ GIT Symptoms

► Upper GIT symptoms

(1) Nausea /vomiting

بتحس بغممان نفس ولا لا ،، وبتزجع ولا لا

(2) Heart burn

بتحس بحرقان على صدرك او حموضه

(3) Regurgitation

بتحس ان فى حاجه او اكل او سائل طالع من فم المعده على صدرك

(4) Dysphagia

بتشتكى من صعوبه فى البلع ولا لا ،، وتكمل وصفها
ما تنسأش تسأل هى صعوبة البلع مرتبطه بالااكل والشرب ولا الاكل بس.

معاها الم ولا لا

----> Odynophagia

(5) Vomiting of blood

بترجع دم؟؟ ،، لونه ايه؟ احمر ولا بنى لون القهوه؟

Bright red hematemesis

Coffee ground ---> brown

(6) Abdominal pain

بتشتكى من الم او وجع فى بطنك ولا لا؟ طبعا ده ليه تفاصيل بتتسأل معاها ،، بس ع الاقل اسأل عن مكانه

1- Right hypochondrial/ Right upper quadrant

ألم فى أعلى الجنب اليمين ---->

2- Epigastric pain --> ألم فى فم المعده

3- Left hypochondrial/ left upper quadrant

ألم فى أعلى الجنب الشمال ---->

4- Right lumbar pain ---> ألم فى وسط الجنب اليمين

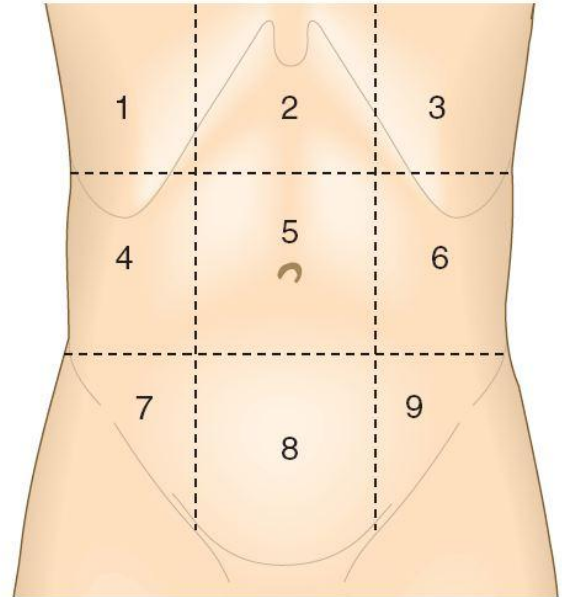
5- Periumbilical pain: ألم حول السره

6- Left lumbar pain ---> ألم فى وسط الجنب الشمال

7- Right iliac pain --> ألم فى اسفل الجنب اليمين

8- Suprapubic pain: ألم فى اسفل البطن

9- Left iliac pain ---> ألم فى اسفل الجنب الشمال

The numbers in brackets correspond to the different regions of the abdomen, as displayed in the Figure at which the pain is typically most prominent:

- Cholecystitis/cholangitis (1)
- Biliary colic (1, 2)
- Hepatitis (1, 2)
- Pneumonia (1 or 3)
- Peptic ulcer disease/gastritis (2)
- Acute coronary syndrome (2)
- Pancreatitis (2, 5)
- Ruptured abdominal aortic aneurysm (AAA) (2, 5)
- Splenic rupture (3, diffuse)
- Renal calculus (4, 7 or 6, 9)
- Pyelonephritis (4 or 6)
- Early appendicitis (5, diffuse)
- Established appendicitis (7)
- Terminal ileitis, e.g. Cohn's disease, Yersinia (7)
- mesenteric adenitis (7, diffuse)
- Diverticulitis (7 or 9)
- Colitis (7, 8, 9)
- Ectopic pregnancy (7, 8, 9)
- Pelvic inflammatory disease / Endometriosis (7, 8, 9)
- ovarian torsion/cyst rupture (7, 8, 9)
- lower urinary tract infection (UTI) / Cystitis (8)
- intestinal obstruction (diffuse)
- perforation (diffuse)
- mesenteric ischaemia (diffuse)
- gastroenteritis (diffuse mid-/upper abdominal)
- diabetic ketoacidosis / hypercalcaemia / adrenal crisis (diffuse)
- Functional abdominal pain (any region or diffuse).

*****

► Lower Symptoms

(7) Abdominal swelling

بتشتكى ان بطنك حجمها كبر ؟

حاسس ان فى كلكيعه كبيره فى بطنك ؟

Abdominal mass

حاسس بانتفاخ فى بطنك او غازات ؟

Bloating

(8) **Constipation** ؟ عندك امساك

(9) **Diarrhea**؟ عندك اسهال

(10) **Bleeding per rectum** ؟ هل بتزف دم احمر من الشرج

(11) **Melena** ؟ هل لاحظت ان البراز اسود وريحته وحشه

N.B: Melena is a sign of upper GIT bleeding.

*****

❖ GENERAL Symptoms

(1) **FEVER** ؟ بتسخن او حرارتك بترتفع

فى حالة ارتفاع الحرارة لو بدأت فى مدة اقل من اسبوعين، بتركز فى الهستورى على حاجه اسمها

Localizing features

ودى اللى بتعرفنا مصدر الموضوع ايه على اعتبار انها غالبا

----> Infectious cause

اما لو الحرارة معديه اسبوعين او ثلاثه ،، دى اسمها

Fever of unknown origin (FUO)

ودى بنحط احتمالات

ال Collagen autoimmune disease

وينسأل على اعراضهم

وينحط احتمالات ال malignancy وال lymphoma

وينسأل على اعراضهم خصوصا ال lumps ،، وهكذا.

وينسأل كمان عن ال pattern بتاعها

هل هيا مستمره طول اليوم continuous

ولا Intermittent

ولا Remittent يعنى بتنزل عن اعلى درجة وصلتلها بس ما بترجعش normal

(2) **Sweating** ؟ بتعرق عرق غزير خصوصا بالليل وفي جو مش حر ؟

ودی فی اغلب الاحوال مصاحبه لل fever

ولو موجوده مع ال fever خصوصا لو FUO

بتخلينا نفكر فی احتمالات معينه زى ال TB وال lymphoma

وممكن تيجى مع ال flushing

زى حالات ال hot flashes بتاعت ال postmenopausal symptoms

وساعتها هتكون diagnostic من الهستورى.

(3) **Myalgia** ؟ فى الم فى عضلات جسمك ؟

ودی غالبا ما تكون مصاحبه ارتفاع الحراره باسبابها

وممكن تيجى لوحدها فى حالات ال myositis

(4) **Bumps & Lumps** ؟ بتحس بكلاكيع فى جسمك ؟

في رقبتهك <---- Cervical lymphadenopathy

تحت باطك < --- Axillary lymphadenopathy

ولو كان فى حاجه من دول او كلاهما موجودين

بنسأل عن وجود الم فى اعلى الجنب الشمال

بدأ فى نفس التوقيت وده بتاع ال splenomegaly

وفى حاله

Cervical lymphadenopathy ± axillary lymphadenopathy ± splenomegaly

= generalized lymphadenopathy for DD

(5) **Oral sores & genital sores** ؟ هل بيجيلك قرح متكرره بالفم ؟

هل بيجيلك قرح مؤلمة متكرره بالخصيتين (الذكور)

او قرح مهبلية فى (الاناث)

طبعا دى موجوده فى بعض الامراض

SLE (oral ulcers only)

Behcet's disease (oral & genital)

(6) Redness of the eyes هل عينك بتحمر ؟

لو بتحمر هنسأل هل الاحمرار مصاحب بالم ولا لا؟

عشان

Conjunctivitis or uveitis or scleritis or episcleritis

طبعا دى بتبقى موجوده فى بعض

Rheumatological diseases. ال

زى ال

Reactive arthritis, Behcet, IBD (GIT)

(7) Skin rash /Purpura عندك طفح جلدى ؟

عندك بقع حمرا او بنفسجى فى الجلد ؟

لو قال اه ،، بتسأل ع مكانه وشكله ومعاه هرش ولا لا ؟

ولو كان جاي فى الاماكن المعرضه للشمس زى الوش والايدين ،،

هنسأل اذا كان بيحصل مع التعرض للشمس ولا لا.

(8) Joint pain /Back pain فى الم فى المفاصل ؟

المكان فين ؟ كام مفصل ؟

مجرد الم بس ولا بيورم ويحمر ويتبقى مش قادر تحركه ؟

الالم ده بيخف مع الحركه ولا بيزيد ؟

فى الم فى ضهرك ولا لا ؟

الالم ده بيخف مع المشى والحركه ولا بيزيد ؟

Back pain if ↑ with movement & ↓ with rest

----> Mechanical like disc prolapse & spondylosis

Back pain if ↓ with movement & ↑ with rest

----> Inflammatory like ankylosing spondylitis

(9) Fatigue, generalized weakness

حاسس انك هبطان ومش قادر تعمل مجهود

❖ URINARY/RENAL symptoms

(1) **Polyuria /frequent micturition** ؟ البول كميته زادت وبتخش الحمام كثير ؟

Examples of polyuria: DM & Diabetes insipidus (DI)

(2) **Oliguria** (anuria) ؟ البول قل او اتقطع خالص ؟

Oliguria ---> AKI (if acute)

-----> CKD (if chronic)

Anuria (< 50 ml)

Acute --> obstructive uropathy or severe AKI

Chronic --> ESRD after years of RRT

(3) **Frothy urine** ؟ البول في رغوى كثير ؟

سؤال غير مباشر عن ال proteinuria ، مهم جدا.

(4) **Dysuria** ؟ هل فيه حرقان في البول ؟

Famous Ex: UTI

Rare cause: Urethritis due to Reactive arthritis

(5) **Urgency & hesitancy + dribbling**

هل بتحس انك عايز تعمل حمام بول فجأة وانك مزنوق ؟ (urgency)

هل بتحس انك لما تيجى تعمل حمام بول بتلاقى البول مش بنزل على طول ويتاخر وينزل نقط

Ex: Prostatic symptoms

(6) **Hematuria** ؟ شوفت دم في البول او البول لونه محمر او لون الشاى ؟

Frank hematuria: Urological Cause

زى ال bladder mass وال stone

لكن البول اللي لونه زى الكولا او الشاى ده

Glomerular hematuria = nephritic syndrome.

*****

❖ HEMATOLOGIC symptoms

(1) Purpura

هل في بقع حمراء او بنفسجى فى الجلد ولا لا ؟

مكانهم فين وحجمهم ايه ؟

Small bleeding spots: --> petechiae

Large bleeding patches /bruises: --> Ecchymosis

(2) Bleeding orifices /mucosal bleeding

فى دم بينزل من بفق او من اللثة ؟ Gum bleeding

بترجع دم من بفق ؟ Hematemesis

بتنزل دم من مناخيرك ؟ Epistaxis (nose bleeding)

بتكح دم او البلغ فيه دم ؟ Hemoptysis

فى دم فى البول ؟ Hematuria

فى دم فى البراز Bleeding per rectum

البراز كان لونه بيسود قبل كده ؟ Melena

فى حالة ال microcytic anemia الدم بينزل كثير فى الدوره الشهرية (females)

---> Heavy menstruation

(3) Deep internal bleeding

حصل نزيف قبل كده فى المفاصل ؟ Hemoarthrosis

حصل نزيف فى البطن ؟ Hemoperitoneum

حصل نزيف فى المخ ولا لا ؟ ال ٣ اسئله الاخيره دى ،،

لما يكون واحد بيشتكى من سيوله بالدم او داخل بنقص فى الصفائح او ال INR او PTT بتاعه على.

(4) Fever & recurrent infections

بتسخن او بيجيلك عدوى متكرره ؟ عشان

Leucopenia & immunoparesis in cases of hematological malignancies

(5) Bumps & lumps

سبق ذكرها ،، هل بنشتكى من كلاكيع فى رقتك او تحت باطك او الم معاهم فى جنبك الشمال

Lymphadenopathy + splenomegaly

(6) Yellow colored eyes (jaundice) ؟ عينك اصفرت ؟

عشان Hemolytic jaundice بجميع انواعها

*****

❖ ENDOCRINE Symptoms**(1) Change in your face appearance, change in shoe size, and size of ring**

فى تغير فى ملامح وشك او شكلك اختلف عن الاول؟مقاس الجزمه كبير عن مقاسك المعتاد ؟

الدبله او الخاتم اضيق على صباك ؟ **Acromegaly features**

Also ask about headache and Visual disturbances?

طبعا دى غالبا شكوى المريض ببيجى بيها ،، مش احنا اللي بنسأله عليها

(2) Milk secretion from breasts (galactorrhea)

فى لبن بينزل من صدرك (غالبا فى الستات)

ولازم نحدد السؤال ،، هل بينزل لبن من صدرك فى غير فترة الرضاعة ؟

Galactorrhea is rare symptom of prolactinoma in males

لقيت فيه galactorrhea ،، على طول اسأل عن

*Loss of libido (males& females) فقدان الرغبه الجنسية

* Erectyl dysfunction (male) فى ضعف فى الانتصاب ؟

* Irregular menses فى لخبطه فى الدروه الشهرية ؟

وخصوصا

Oligomenorrhoea or even amenorrhea

انقطاع الدوره او الدوره بتعدى ٣٢ يوم على بال ما تيجى

* Infertility فى تأخر فى الانجاب ؟

(3) Hypogonadism features

➔ In males Ask about:

- Atrophy of genitalia? ؟ فى ضمور فى حجم اعضاءك التناسليه ؟
- Morning erection ؟ بيحصلك انتصاب الصبح ولا عمره ما حصل ؟
- Growth of hair on pubic & lower abdominal areas, central chest, axilla, beard, mustache
فى شعر فى منطقة العانه واسفل السره ومنتصف الصدر ، والابط والدقن والشنب ؟

➔ In females Ask about:

- Menses ؟ الدورة الشهرية نزلتلك ؟ ولو نزلت على سن كام وهيا منتظمة ولا لا ، ، وبتيجى كل كام يوم ؟
- Breast development ؟ حجم صدرك كبير مع سن البلوغ ولا فى ضمور ؟
- Growth of hair in public areas, axilla ؟ فى شعر ظهر فى منطقة العانه و تحت الابط ؟

(4) Hirsutism (females)

- فى شعر بيطلع فى اسفل البطن او الصدر او الدقن او الرجلين او اسفل الضهر ؟
غالبا الشكوى دى المريضه بتيجى بيها كشكوى اساسيه.

(5) Weight

بأسأل هل فى تغيرات فى الوزن ولا لا....

➔ لو المريض قال فى زياده فى الوزن ؟ (Weight gain)

⚡⚡ احتمالاتها فى ال endocrine

▶ Hypothyroidism

هاقوم سائل على بقية الاعراض بتاعتها مباشرة

- ✓ Apathy & lethargy ؟ هل حاسس او حاسه بخمول شديد وهبوط ؟
- ✓ Constipation ؟ فى امساك ؟
- ✓ Mood changes ؟ فى تغير فى الحاله المزاجيه ؟
- ✓ Facial swelling ؟ فى تورم فى الوش او حول جفون العين ؟
هيبقى واضح على وش المريض
- ✓ LL swelling ؟ فى تورم فى الساقين ؟
- ✓ Menstrual changes ؟ فى مشكله فى دوره الشهرية ؟
وخصوصا ال .menorrhagia

► Cushing syndrome:

- ✓ هل فى انتفاخ فى الوجه وفى شعر وحبوب ؟ Facial swelling & acne & hirsutism
- طبعاً حضرتك تشوفه احسن . هيبقى واضح ع وش المريض.
- ✓ هل فى زياده فى حجم البطن عن حجم الرجلين ؟ Trunkal obesity
- ✓ هل فى خطوط حمراء على جدار البطن؟ Abdominal stria
- ✓ هل بتخش الحمام بول كثير ؟ Hyperglycemia?
- ✓ بتلاقى صعوبه فى طلوع السلم ؟ Proximal myopathy?

⊖ اما لو وزنه خس ،، (Weight loss)

احتمالات ال endocrine هنا ↙↘

► DM

هاقوم سائل على بقية ال symptoms

بتخش الحمام كثير وكمية البول زايده ؟ Polyuria

بتعطش كثير وريقك بينشف ؟ Polydipsia

بتاكل كثير وشهيتك مفتوحه وبالرغم من كده بتخس ؟ Polyphagia

► Hyperthyroidism

هاقوم سائل على بقية ال symptoms

- ✓ ضربات قلبك سريعه ؟ Palpitation
- ✓ ايديك بنتر عش وما بتقدرش تمسك حاجه ؟ Hand Tremors
- ✓ انت بقيت عصبى بزياده ؟ Nervousness
- ✓ Neck lump (goitre)

حاسس او ملاحظ ان فيه كلكيه فى رقبتك من قدام ،،

ولو كان فيه ،، اسأله هل معاها الم ولا لا ،،

وهل معاها صعوبه فى البلع ولا لا

- ✓ Menstrual irregularities

وخصوصاً ال oligomenorrhoea

الدوره بتغييب ع بال ما تيجى او انقطعت ؟

► Adrenal insufficiency :

هاتقوم سائل ع بقية ال symptoms

- ✓ Lethargy & extreme fatigue ؟ بتحس انك هبطان ومش قادر تعمل حاجه؟
- ✓ Craving for salts ؟ بتحس انك عايز تاكل حوادق او ملح كثير ؟
- ✓ Dizziness on standing ؟ بتدوخ لما تقف؟
- ✓ Abdominal pain ؟ بتحس بوجع فى بطنك ؟
- ✓ Pigmentation & dark skin ؟ لون جلدك اغمق ؟ او طلعلك نمش كثير ؟

*****

❖ **LOCOMOTOR symptoms**

(1) Joint pain (general فى ال (اتذكر فى ال

لو قال اه ،، نسأل عن المكان ،، بدأ ازاي ؟
واخذ كام مفصل ،، معاه ورم واحمرار ولا لا ،،
المفصل الملتهب بيخشب ولا لا (Stiffness)
ولمدة ادايه ،، بيخف مع الحركة ولا بيزيد ؟

(2) Back pain

نفس الاسئلة بتاعت ال joint pain بس هنا مش هنسأل عن التورم ،،
وهنسأل هل الالم ده referred للفخذ من الخلف ولا لا ؟
وبقيه الاسئلة زى ما هيا

(3) Neck pain /shoulder pain

فى الم فى الرقبه او الكتف
نفس الاسئلة السابقه بس ال referral بتاع الالم مهم عشان
ال spondylosis
وال radicular pain
المصاحب ليه

*****

❖ PSYCHIATRIC symptoms

ليها اهميه فى حالة ان الشكوى بتاعت المريض داخل فيها DD انها ممكن تكون Psychogenic ،،

وطبعا فى حالات كثير جدااا كده زى

Hysterical cases:

Hysterical hemiplegia: conversion

Somatization: chest pain, headache, tingling /numbness

Panic attacks: palpitation, dyspnea, suffocation, dizziness etc.

هنسأل عن الاعراض دى لانها ممكن تدل على

Underlying psychiatric problem

حالتك المزاجيه مضطربه؟ بتعصب بسرعه ،، بتكتئب اغلب الوقت ،، بتعيط بدون داعى؟ **(1) Mood**

(2) Personality (in psychotic problems)

ممكن اسأل ال relative عن تغيرات الشخصيه ،،

لان المريض مش بيعترف انه مريض اصلا زى فى حالات schizophrenia

وباسأل كمان عن تغير السلوك ،،

هل بيندمج المريض مع الناس والمحيطين بيه ولا منطوى؟

بيعرف يحكم ع الامور ولا ما بيعرفش؟

بيهلوس ولا لا

(عموما التفاصيل دى ما تخصصناش اوى تخص تخصص الطب النفسى لو الحاله مشتبه فيها ،،

فقط سؤال سطحى غالبا هيكشف الموضوع)

(3) Sleep disturbances فى اضطرابات فى النوم ولا لا؟

بتنام كثير عن طبيعتك؟ ولا ما بتنمش وعندك ارق؟

(4) Poor Concentration /attention

فى مشكله عندك فى التركيز؟ بتنسى كثير؟

*****

SKIN symptoms

(1) Skin rash (ذكرت في ال general)

هل فيه طفح جلدي؟ مكانه فين؟ شكله ايه،،

وغالبا هتبص عليه في ساعتها؟

Papules or nodules or macules or patches or vesicles or bullae

معاه هرش ولا لا؟

(2) Hair loss شعرك بيوقع او في قراع؟

Ex: Hair loss and alopecia in SLE.

*****

TRAUMA

ودي بنسأل عليها مع اي symptom عباره عن الم زى:

Headache: اتخبطت في دماغك

Chest pain

Abdominal pain

Back pain

فعلا في ناس ببيجوا بالشكوات دي ويطلعوا مخبوتين بس ما بيقولوش،، لازم تسأل.

وكمان بنسأل عن ال trauma

في حاله اي bleeding

زى ال ecchymosis

وزى

Hemoptysis, hematuria etc. . . .

وفي النهاية نسألکم الدعاء بالهداية والتوفيق

